DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2022)0275

Jednání o dohodě o spolupráci mezi EU a Interpolem

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 5. července 2022 o doporučení Evropského parlamentu Radě a Komisi k jednání o dohodě o spolupráci mezi Evropskou unií a Mezinárodní organizací kriminální policie – Interpol (2022/2025(INI))

(2023/C 47/23)

Evropský parlament,

— s ohledem na článek 218 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU),

— s ohledem na SFEU a zejména na její článek 16, čl. 82 odst. 1 a čl. 87 odst. 2,

— s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“) a zejména na články 7, 8, 47 a 52 této listiny,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ([1]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV ([2]) (směrnice o prosazování práva),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Unie a o volném pohybu těchto údajů ([3]), a zejména na čl. 42 odst. 1 tohoto nařízení,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/794 ze dne 11. května 2016 o Agentuře Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a o zrušení a nahrazení rozhodnutí 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV ([4]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1896 ze dne 13. listopadu 2019 o Evropské pohraniční a pobřežní stráži a o zrušení nařízení (EU) č. 1052/2013 a (EU) 2016/1624 ([5]),

— s ohledem na nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce ([6]),

([1]) Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.
([2]) Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 89.
([3]) Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39.
([4]) Úř. věst. L 135, 24.5.2016, s. 53.
([5]) Úř. věst. L 295, 14.11.2019, s. 1.
([6]) Úř. věst. L 283, 31.10.2017, s. 1.

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1727 ze dne 14. listopadu 2018 o Agentuře Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) ([7]),

— s ohledem na stanovisko evropského inspektora ochrany údajů č. 8/2021 ze dne 25. května 2021 k doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání o dohodě o spolupráci mezi EU a Interpolem,

— s ohledem na studii tematické sekce Občanská práva a ústavní záležitosti nazvanou „Ensuring the rights of EU citizens against politically motivated Red Notices“ (Zajištění práv občanů EU proti politicky motivovaným červeným oznámením),

— s ohledem na pravidla Interpolu pro zpracování údajů,

— s ohledem na usnesení Parlamentního shromáždění Rady Evropy č. 2161 (2017) o zneužívání systému Interpolu: potřeba přísnějších právních záruk a č. 2315 (2019) o reformě Interpolu a postupech vydávání osob: budování důvěry prostřednictvím boje proti zneužívání,

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/817 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti hranic a víz a mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 a (EU) 2018/1861 a rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV ([8]),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/818 ze dne 20. května 2019, kterým se zřizuje rámec pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti policejní a justiční spolupráce, azylu a migrace a kterým se mění nařízení (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 a (EU) 2019/816 ([9]),

— s ohledem na čl. 114 odst. 4 a článek 54 jednacího řádu,

— s ohledem na stanovisko Výboru pro zahraniční věci,

— s ohledem na zprávu Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci (A9-0200/2022),

A. vzhledem k tomu, že současný terorismus a závažná a organizovaná trestná činnost jsou dynamickým, složitým, inovativním, globalizovaným, mobilním a často nadnárodním jevem, který vyžaduje tvrdou reakci a účinnější koordinovanou spolupráci EU s mezinárodními donucovacími orgány a institucemi, jako je Mezinárodní organizace kriminální policie – Interpol; vzhledem k tomu, že strategie bezpečnostní unie EU, kterou vypracovala Komise a která byla přijata v roce 2020, vyzývá členské státy k zintenzivnění mnohostranné spolupráce a koordinace mezi EU a Interpolem, neboť to má zásadní význam pro posílení spolupráce a výměnu informací; vzhledem k tomu, že usnesení Parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o strategii bezpečnostní unie EU ([10]) zdůrazňuje potřebu užší spolupráce mezi členskými státy a lepší koordinace na úrovni EU mezi všemi aktéry;

B. vzhledem k tomu, že účinná mezinárodní spolupráce při plném dodržení základních práv je důležitým prvkem účinného prosazování práva a justiční spolupráce, zejména pokud jde o trestné činy zahrnující zpracování a sdílení osobních údajů; vzhledem k tomu, že zákonnost zpracování osobních údajů se řídí *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů, a vzhledem k tomu, že se týká také dvoustranných dohod se zásadně důležitými partnery, kteří hrají důležitou úlohu při získávání informací a potenciálních důkazů v zemích mimo EU;

C. vzhledem k tomu, že Interpol je celosvětově největší mezinárodní organizací kriminální policie a hraje důležitou úlohu na celém světě; vzhledem k tomu, že Interpol je založen na mezivládní spolupráci; vzhledem k tomu, že v prosinci 2021 přijala Rada mandát k jednání, aby mohla Komise jménem EU zahájit jednání o mezinárodní dohodě, jejímž cílem je posílit spolupráci s Interpolem, získat přístup k jeho databázím a posílit operativní spolupráci, přičemž se očekává, že

([7]) Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 138.
([8]) Úř. věst. L 135, 22.5.2019, s. 27.
([9]) Úř. věst. L 135, 22.5.2019, s. 85.
([10]) Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 140.

tato dohoda bude uzavřena do konce roku 2022; vzhledem k tomu, že je nanejvýš důležité zajistit, aby konečná dohoda zavedla důsledná opatření, která zaručí dodržování zásad týkajících se zpracování osobních údajů, jak jsou stanoveny v *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů, a také správnost osobních údajů získaných prostřednictvím této spolupráce, a že je stejně důležité zajistit, aby byla v rámci veškeré budoucí spolupráce a výměny osobních údajů respektována základní práva, včetně práva na ochranu údajů a soukromí;

D. vzhledem k tomu, že EU a Interpol na základě dohod nebo pracovních ujednání již dlouhodobě spolupracují v řadě oblastí souvisejících s prosazováním práva, a to prostřednictvím operativního provádění politického cyklu EU / platformy EMPACT (evropská multidisciplinární platforma pro boj proti hrozbám vyplývajícím z trestné činnosti) a podpory činnosti členských států ve spolupráci s agenturami EU, jako je Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol), Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex), Agentura Evropské unie pro vzdělávání a výcvik v oblasti prosazování práva, Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost a Agentura Evropské unie pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva; vzhledem k tomu, že dne 5. listopadu 2001 podepsaly Europol a Interpol operativní dohodu, po které následovalo memorandum o porozumění povolující předávání osobních údajů prostřednictvím jejich příslušných styčných důstojníků; vzhledem k tomu, že dne 27. května 2009 podepsala agentura Frontex pracovní dohodu s Interpolem, která stanoví rámec spolupráce, jehož cílem je usnadnit prevenci, odhalování a potírání přeshraniční trestné činnosti a zvýšit bezpečnost hranic za účelem boje proti nedovolenému přistěhovalectví, převaděčství migrantů a obchodování s lidmi;

E. vzhledem k tomu, že jednotlivé členské státy EU jakožto členské země Interpolu mají přímý přístup k 19 databázím této organizace, které obsahují potenciálně cenné informace o osobách, odcizeném majetku, zbraních a hrozbách; vzhledem k tomu, že tyto databáze obsahují miliony záznamů s informacemi, které by mohly přímo přispět k boji proti závažné a organizované trestné činnosti a terorismu; vzhledem k tomu, že Frontex, Eurojust a EPPO v současnosti nemají v souladu se svými mandáty do těchto databází přístup – ani přímý, ani na základě systému vyhledávání shody – kvůli chybějící dohodě s Interpolem, která je za tímto účelem podle pravidel této organizace pro zpracování údajů vyžadována;

F. vzhledem k tomu, že již existuje úzká spolupráce mezi EU a Interpolem v oblasti boje proti terorismu; vzhledem k tomu, že tato spolupráce by se měla prohloubit a rozšířit na nové oblasti; vzhledem k tomu, že je třeba zlepšit, urychlit a zefektivnit postupy, aby bylo možné vyřešit řadu nezbytných operativních potřeb s cílem usnadnit okamžitý přístup k informacím souvisejícím se závažnou a organizovanou trestnou činností a terorismem a provést stávající právní akty Unie;

G. vzhledem k tomu, že EU je největším dárcem finančních prostředků pro Interpol, které jsou přidělovány především na výměnu informací v oblasti prosazování práva, ale zahrnují rovněž spolupráci při správě hranic a aktivity v oblasti budování kapacit a projekty a programy zaměřené na širokou škálu teroristické činnosti a závažné trestné činy; vzhledem k tomu, že to dává EU důležitou úlohu při zlepšování fungování Interpolu a především jeho transparentnosti a odpovědnosti;

H. vzhledem k tomu, že nová dohoda by měla vytvořit moderní a ucelený rámec pro spolupráci institucí a subjektů EU s Interpolem na základě již existujících způsobů spolupráce; vzhledem k tomu, že dohoda by měla být v souladu s obecnými požadavky Listiny, s platným *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů, konkrétně s nařízením EU o ochraně údajů a se směrnicí o prosazování práva, se specifickými požadavky na ochranu údajů a zárukami stanovenými v základních aktech, kterými se zřizují instituce, subjekty a informační systémy EU, a s příslušnou judikaturou Soudního dvora EU a normami v oblasti základních práv;

I. vzhledem k tomu, že dohoda by měla reagovat na operativní potřeby, přičemž by měla zohlednit poslední vývoj v boji proti terorismu a přeshraniční, nadnárodní, závažné a organizované trestné činnosti; vzhledem k tomu, že dohoda poskytuje právní základ pro výměnu operativních informací, včetně osobních údajů, a pro přístup institucí a subjektů Unie do příslušných databází Interpolu v souladu s jejich mandáty pod podmínkou, že dohoda bude právně závazná a vymahatelná vůči všem stranám a že bude obsahovat všechny nezbytné záruky ochrany údajů;

J. vzhledem k tomu, že nebylo provedeno žádné posouzení dopadu doporučení Komise na základní práva;

K. vzhledem k tomu, že přijetí právního rámce Unie pro interoperabilitu mezi informačními systémy EU v oblasti spravedlnosti a vnitřních věcí v květnu 2019 vedlo k informativním rozhovorům mezi EU a Interpolem o potřebě uzavřít dohodu o spolupráci; vzhledem k tomu, že v současnosti je v EU zavedena moderní a sdílená datová infrastruktura pro policejní a soudní spolupráci, azyl a migraci, jakož i pro hranice a víza; vzhledem k tomu, že tato infrastruktura a IT systémy a databáze EU, které ji tvoří, umožňují velmi omezené a regulované sdílení informací se třetími zeměmi nebo mezinárodními organizacemi;

L. vzhledem k tomu, že novou dohodou by se měla řídit spolupráce mezi Interpolem a Europolem, EPPO, Eurojustem a Frontexem a že tato dohoda by měla – za účelem výhradně souvisejícím s plněním jejich úkolů, jak jsou upraveny v příslušných základních aktech, – zajistit těmto institucím, subjektům a členským státům přímý přístup ke dvěma databázím Interpolu – k databázi odcizených a ztracených cestovních dokladů (SLTD) a k databázi cestovních dokladů s údaji uvedenými v oběžnících (TDAWN) prostřednictvím Evropského vyhledávacího portálu (ESP), a to v souladu s požadavky EU na ochranu údajů a při plném dodržení základních práv;

M. vzhledem k tomu, že podle své ústavy nesmí Interpol pomáhat členům, kteří porušují mezinárodní lidskoprávní předpisy;

N. vzhledem k tomu, že vládní, mezinárodní a nevládní organizace nadále podávají zprávy o zneužívání systému Interpolu pro zasílání oznámení a zpráv některými státy za účelem pronásledování politických oponentů, vnitrostátních obránců lidských práv, právníků, aktivistů občanské společnosti a novinářů, což představuje porušení mezinárodních norem v oblasti lidských práv a vlastních pravidel Interpolu; vzhledem k tomu, že podle zpráv Komise a organizací občanské společnosti Interpol reformoval a posílil své postupy přezkumu červených oznámení a své podpůrné systémy pro národní ústředny Interpolu v členských zemích, reformoval uspořádání a fungování Komise pro kontrolu spisů, která uplatňuje svůj mechanismus pro vyřizování stížností, jmenoval pověřence pro ochranu osobních údajů a zavedl program školení a sdílení znalostí; vzhledem k tomu, že navzdory těmto reformám přetrvávají vážné obavy v souvislosti s možným zneužíváním systému Interpolu, které má dopad na základní práva, neboť nedávné zprávy i nadále zdůrazňují potřebu silnějších právních záruk, větší transparentnosti a lepšího provádění reforem; vzhledem k tomu, že jsou značné problémy s mechanismy pro aktualizaci informací o červených oznámeních a zprávách, neboť někdy zůstávají v platnosti ve vnitrostátních databázích, přestože je generální sekretariát Interpolu aktualizoval a odstranil; vzhledem k tomu, že jak písemné zdroje, tak rozhovory s vládními a nevládními organizacemi naznačují, že proces prověřování v rámci Interpolu je i nadále nekonzistentní;

O. vzhledem k tomu, že článek 3 ústavy Interpolu zakazuje jakýkoli zásah nebo činnost politické, vojenské, náboženské nebo rasové povahy; vzhledem k tomu, že v posledních letech bylo přesto zjištěno zneužití Interpolu ve vysoce sledovaných případech ze strany více členských zemí; vzhledem k tomu, že politicky motivovaná vydávání osob jsou často vyvolána nekorektním vydáním červeného oznámení nebo zprávy o hledané osobě prostřednictvím Interpolu; vzhledem k tomu, že Interpol poskytuje omezené informace o způsobu, jakým přezkoumává červená oznámení, o své správní schopnosti prověřovat je a o výsledcích těchto přezkumů, což vede k nedostatečné transparentnosti, pokud jde o účinný boj Interpolu proti politicky motivovaným červeným oznámením; vzhledem k tomu, že členské státy a další mezinárodní organizace mají omezený přístup k informacím o celkovém nakládání s červenými oznámeními a zprávami; vzhledem k tomu, že nejsou k dispozici žádné informace o zemích, které podávají žádosti o vydání těchto oznámení, o tom, kolik žádostí bylo přijato a kolik zamítnuto, o důvodech zamítnutí, o tom, které země dosahují lepších nebo horších výsledků, pokud jde o přijímání či zamítnutí žádostí, a o vývoji těchto postupů v průběhu času; vzhledem k tomu, že to znemožňuje hodnocení kvality procesu prověřování generálním sekretariátem Interpolu, práce národních ústředen Interpolu nebo kvality žádostí předkládaných jednotlivými zeměmi;

P. vzhledem k tomu, že Parlament ve svém usnesení ze dne 16. září 2021 o případu obránce lidských práv Ahmada Mansúra ve Spojených arabských emirátech [11] vyjádřil vážné znepokojení nad kandidaturou a jmenováním generálního inspektora ministerstva vnitra Spojených arabských emirátů generálmajora Násira Ahmada ar-Rajsího prezidentem Interpolu a vyzval členy valného shromáždění Interpolu, a zejména členské státy EU, aby náležitě prošetřily obvinění z porušování lidských práv, která proti němu byla vznesena; vzhledem k tomu, že dne 11. května 2022 bylo vůči prezidentovi Interpolu ve Francii zahájeno vyšetřování případů mučení;

[11] Úř. věst. C 117, 11.3.2022, s. 109.

Q. vzhledem k tomu, že spolupráce mezi Evropskou unií a Interpolem se opírá o důvěru v systémy a interní postupy Interpolu; vzhledem k tomu, že důvěra v systém červených oznámení a zasílání zpráv Interpolu závisí na předcházení a rychlém řešení zneužívání oznámení Interpolu, jehož se dopouštějí země ve snaze využít systémy Interpolu k politickým a represivním účelům; vzhledem k tomu, že Interpol musí zajistit, aby při zpracovávání osobních údajů prováděném interně prostřednictvím jeho systémů byla dodržována lidská práva a aby se při něm postupovalo v souladu se zásadami právního státu;

R. vzhledem k tomu, že členy Interpolu je i nadále řada autoritářských zemí; vzhledem k tomu, že v posledních letech se autoritářským režimům dařilo zneužívat systém červených oznámení a zasílání zpráv k politickým cílům, pronásledovat jednotlivce i mimo jejich jurisdikci a podrobovat je skutečným, praktickým a invazivním omezením jejich života a základních práv;

S. vzhledem k tomu, že ruská invaze na Ukrajinu představuje přímou hrozbu pro mezinárodní spolupráci donucovacích orgánů a trvalý přístup Ruska do databází Interpolu představuje hrozbu pro integritu spolupráce EU s Interpolem; vzhledem k tomu, že Rusko je odpovědné za velký počet červených oznámení a zasílání zpráv po celém světě a za šíření většiny politicky motivovaných červených oznámení, a to i ve vztahu k občanům EU, jako jsou litevští soudci, státní zástupci a vyšetřovatelé, jež se zabývají událostmi, které se staly ve Vilniusu dne 13. ledna 1991; vzhledem k tomu, že kromě Ruska využívají systém červených oznámení k politickému zacílení na své občany i jiné země;

1. připomíná, že základem unijní politiky v oblasti spolupráce donucovacích orgánů musí být hodnoty a základní práva EU a *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů, zejména nařízení Evropské unie o ochraně údajů a směrnice o prosazování práva, přičemž je nutné zajistit dodržování zásady nezbytnosti, proporcionality, legality a presumpce neviny a zaručit odpovědnost a soudní nápravu a zároveň je potřeba umožnit účinnou ochranu jednotlivců, zejména těch nejzranitelnějších; dále připomíná, že dodržování těchto práv a zásad, včetně práva na soukromí a ochranu údajů, by mělo být ústředním bodem rozvoje digitalizace v oblasti spravedlnosti a bezpečnosti a vytváření rámce interoperability; zdůrazňuje, že tyto zásady by měly být jádrem jednání mezi EU a Interpolem o dohodě o spolupráci;

2. zdůrazňuje, že je naprosto nezbytné, aby dohoda s Interpolem byla založena na plném dodržování Listiny, *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů a zvláštních požadavků na ochranu údajů a záruk kodifikovaných v základních aktech, kterými se zřizují příslušné agentury, subjekty a rozsáhlé informační systémy EU a stanovují jejich mandáty; zdůrazňuje proto, že rozhodnutí Rady o možném uzavření této zamýšlené dohody by mělo být rovněž založeno na článku 16 SFEU;

3. konstatuje, že před přijetím doporučení pro rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání o dohodě o spolupráci mezi Evropskou unií a Interpolem neprovedla Komise posouzení dopadu na základní práva, pokud jde o nezbytnost a přiměřenost každého plánovaného opatření či právní proveditelnost všech plánovaných opatření v rámci jediné zastřešující dohody;

4. doporučuje, aby Komise postupovala stejně jako Rada a rozlišovala mezi oblastmi vymáhání práva, justiční spolupráce v trestních věcech a zajišťování bezpečnosti hranic v rámci správy hranic;

5. doporučuje, aby Komise zajistila přístup k jednotlivým databázím Interpolu na základě potřeb a podle rozsahu pravomocí stanovených v mandátech jednotlivých orgánů a agentur EU; připomíná, že databáze Interpolu obsahují miliony záznamů s informacemi, které by mohly potenciálně pomoci v boji proti trestné činnosti; připomíná však, že existují zdokumentované problémy s přesností, spolehlivostí a původem údajů v těchto databázích a ty je nezbytné řešit;

6. zdůrazňuje, že Komise by měla zajistit kontrolovaný přístup členských států EU a orgánů a agentur EU do databází Interpolu a současně poskytnout pro každý druh spolupráce zahrnutý do zamýšlené dohody nezbytné konkrétní, specifické a účinné záruky s cílem zajistit plný soulad s *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů, se zvláštními zárukami a požadavky EU na ochranu údajů stanovenými právními základy unijních orgánů, agentur a rozsáhlých informačních systémů EU a se

základními právy; zdůrazňuje, že pokud jde o kontrolovaný přístup do databází, dohoda by měla být přinejmenším v souladu se zárukami, které již poskytují nařízení o interoperabilitě ([12]), právní základ nařízení o Evropském systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) ([13]) a nařízení (EU) 2016/794;

7. doporučuje, aby Komise jednala s Interpolem o požadavcích týkajících se vysokých standardů, pokud jde o kvalitu a ověřitelnost informací v databázích Interpolu a transparentnost informačních zdrojů;

8. očekává, že během jednání bude zvláštní pozornost věnována citlivosti osobních údajů obsažených v různých databázích a skutečnosti, že většina třetích zemí, které jsou členy Interpolu, nenabízí odpovídající úroveň ochrany údajů a není smluvní stranou mezinárodní dohody podle článku 218 SFEU umožňující výměnu operativních osobních údajů s EU;

9. vyzývá Komisi, aby zavedla spolehlivé záruky a mechanismy, které jsou nezbytné pro zajištění souladu s požadavky EU v oblasti ochrany údajů a dodržování lidských práv, aby mohl být ústřední jednotce Evropského systému pro cestovní informace a povolení (ETIAS) vytvořené v rámci agentury Frontex a členským státům EU povolen přístup do databází Interpolu SLTD a TDAWN prostřednictvím portálu ESP, a dále záruky a mechanismy potřebné pro účinné provedení revidovaného nařízení o Vízovém informačním systému (VIS) ([14]), které členským státům EU povoluje přístup do databází Interpolu SLTD a TDAWN prostřednictvím portálu ESP při posuzování žádostí o vízum nebo povolení k pobytu; trvá na tom, aby v případě pozitivního nálezu nebyly žádné informace sdíleny s Interpolem nebo vlastníkem údajů vložených do databází Interpolu, a připomíná, že jak je stanoveno v nařízeních o ETIAS a VIS, dokud to nebude dohodnuto a prakticky zaručeno, nebude žádný z těchto dvou systémů provádět ověřování v databázích Interpolu;

10. doporučuje, aby zamýšlená dohoda jasně stanovila, které orgány a agentury EU by měly mít přístupová práva ke které konkrétní databázi Interpolu a pro jaké konkrétní úkoly a účely; domnívá se, že zamýšlená dohoda by neměla agenturám EU ukládat povinnost spolupracovat s Interpolem nad rámec toho, co je již stanoveno v příslušných právních předpisech Unie;

Ochrana údajů, zpracování a uchovávání osobních údajů, soudní ochrana

11. vyzývá Komisi, aby zajistila, že dohoda bude v souladu s *acquis* EU v oblasti ochrany údajů a bude chránit základní práva a svobody jednotlivců tím, že zajistí takovou úroveň ochrany osobních údajů zpracovávaných podle této dohody, která bude v zásadě rovnocenná s úrovní ochrany primárního a sekundárního práva EU; zdůrazňuje, že zamýšlená dohoda o spolupráci by neměla vést k oslabení základních práv a svobod fyzických osob, zejména jejich práv na ochranu údajů a soukromí, a měla by poskytovat účinnou právní ochranu v případě jakéhokoli porušení těchto práv;

12. zdůrazňuje, že dohoda by v souladu s *acquis* Unie v oblasti ochrany údajů měla zaručit, aby bylo předávání osobních údajů přiměřené, relevantní a omezené na to, co je nezbytné pro účely, pro které byly předány, a těmto účelům přiměřené; dále zdůrazňuje, že by měla stanovit možnost zavádět jakékoli omezení přístupu nebo použití, včetně omezení dalšího předávání, nebo výmaz v okamžiku předání; zdůrazňuje rovněž, že subjektům údajů musí být zajištěna jejich vymahatelná a účinná práva;

13. považuje za nezbytné požadovat, aby byly v dohodě jasně uvedeny účely, pro které mohou být údaje předávány, a aby bylo zakázáno jakékoli další zpracování údajů neslučitelné s původním účelem; domnívá se, že dohoda musí jasně uvést, že rozhodnutí založená výlučně na automatizovaném zpracování osobních informací bez zapojení člověka nejsou povolena;

([12]) Nařízení (EU) 2019/817 a nařízení (EU) 2019/818.

([13]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1240 ze dne 12. září 2018, kterým se zřizuje Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS) a kterým se mění nařízení (EU) č. 1077/2011, (EU) č. 515/2014, (EU) 2016/399, (EU) 2016/1624 a (EU) 2017/2226 (Úř. věst. L 236, 19.9.2018, s. 1).

([14]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008 ze dne 9. července 2008 o Vízovém informačním systému (VIS) a o výměně údajů o krátkodobých vízech mezi členskými státy (Úř. věst. L 218, 13.8.2008, s. 60).

14. zdůrazňuje, že zamýšlená dohoda by měla jasně stanovit postupy týkající se povinnosti Interpolu oznamovat v případě porušení zabezpečení osobních údajů a popis minimálních informací, které mají být poskytnuty při oznamování porušení; vyzývá Komisi, aby v dohodě zajistila, aby Interpol v případě porušení zabezpečení osobních údajů informoval příslušné agentury EU a orgány členských států, včetně vnitrostátních orgánů pro ochranu údajů, a to bez zbytečného odkladu a pokud možno do 72 hodin;

15. doporučuje, aby tento dohled prováděl jeden nebo více nezávislých orgánů odpovědných za ochranu údajů s účinnými vyšetřovacími a intervenčními pravomocemi, které budou mít pravomoc projednávat stížnosti jednotlivců na používání jejich osobních údajů;

16. doporučuje, aby Komise zaručila, aby Interpolem údaje nebyly uchovávány déle, než je nezbytné pro účely, pro které byly předány; v tomto kontextu očekává, že dohoda stanoví jasná a konkrétní pravidla týkající se uchovávání (včetně omezení uchovávání), přezkumu, rektifikace a výmazu osobních údajů;

17. vyzývá, aby Komise zajistila účinná a vymahatelná práva na správní a soudní ochranu a účinnou právní ochranu pro všechny subjekty údajů, tj. osoby, jejichž údaje jsou zpracovávány podle této dohody;

18. zdůrazňuje, že dohoda výslovně vyjasňuje, že Interpol nebude mít žádný reciproční, přímý ani nepřímý přístup do databází EU;

Interoperabilita

19. zdůrazňuje, že spolupráce v oblasti související s prosazováním práva a sdílení informací jsou důležitými nástroji pro boj proti trestné činnosti a terorismu a usilování o spravedlnost, musí však být cílené a musí být předmětem používáním vhodných a předem stanovených záruk a kontrol; poukazuje na to, že by měly řešit problémy v oblasti základních práv zejména tím, že posílí kvalitu údajů, zmírní předpojatost, odhalí chyby a zabrání jakékoli formě diskriminace při procesu rozhodování;

20. doporučuje, aby byla zvláštní pozornost věnována problémům v oblasti základních práv a nezbytnosti přiměřených zmírňujících opatření a nediskriminačních mechanismů, jakož i zlepšené kvalitě a ochraně údajů s cílem vytvořit rámce pro budoucí rozvoj posíleného propojení mezi informačními systémy EU a Interpolu v oblasti policejní a soudní spolupráce, azylu a migrace a integrované správy hranic a víz, přičemž je třeba zajistit stěžejní legislativní rámec pro současný a budoucí vývoj v digitální infrastruktuře EU;

21. doporučuje, aby s ohledem na pravidla, jimiž se řídí přístup k osobním údajům a sdílení informací v jednotlivých systémech a databázích EU, stanovily podmínky budoucí dohody o spolupráci s Interpolem záruky a mechanismy potřebné k zajištění kontrolovaného přístupu členských států a agentur EU do databází Interpolu prostřednictvím platformy ESP, jak je vyžadováno pro provádění jejich úkolů v souladu s jejich přístupovými právy a právem EU nebo vnitrostátním právem pokrývajícím tento přístup a v plném souladu s požadavky EU na ochranu údajů a se základními právy;

22. připomíná, že databáze Interpolu obsahují velký objem údajů o cestovních dokladech státních příslušníků třetích zemí a že používání těchto databází by mohlo minimalizovat mezery v informacích, zvýšit pozitivní shody a následně zlepšit operativní výsledky systému ETIAS a revidovaného nařízení o Vízovém informačním systému; zdůrazňuje, že dohoda o spolupráci s Interpolem by měla stanovit požadovaný právní základ včetně záruk a mechanismů v oblasti ochrany údajů a povolit portálu ESP přímo se připojovat k databázím Interpolu; zdůrazňuje, že dohoda o spolupráci by tedy také měla poskytnout prostor pro zavedení bezpečného propojení portálu ESP a systému ETIAS s infrastrukturou informačních technologií Interpolu a umožnit přístup do databází Interpolu;

23. zdůrazňuje, že v souladu se současným rámcem EU by nová dohoda měla zaručit, aby veškeré automatizované vyhledávání v databázích SLTD a TDAWN vedených Interpolem prostřednictvím ESP za využití interoperability bylo prováděno takovým způsobem, aby státu, který je majitelem záznamu Interpolu, nebyly odhaleny žádné informace;

Předávání údajů a další předávání

24. připomíná, že podle současného legislativního rámce Unie je předávání osobních údajů z EU třetím zemím a mezinárodním organizacím povoleno pouze tehdy, pokud je příjemce informací schopen zajistit zásadně přiměřenou úroveň ochrany osobních údajů ochraně údajů v Unii; zdůrazňuje, aby v tomto kontextu a při absenci rozhodnutí o přiměřenosti ohledně Interpolu dohoda představovala právní základ umožňující předávání osobních údajů Interpolu za předpokladu, že bude právně závazná a vynutitelná vůči všem stranám dohody a že bude obsahovat vhodné záruky v oblasti ochrany údajů;

25. předávání osobních údajů, které vypovídají o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském nebo filozofickém přesvědčení, členství v odborových organizacích, jakož i genetických údajů a biometrických údajů pro účely jedinečné identifikace fyzické osoby a údajů týkajících se zdraví a sexuálního života dané osoby by mělo být povoleno pouze ve výjimečných případech, je-li to v jednotlivých případech nezbytně nutné a přiměřené pro předcházení trestným činům uvedeným v dohodách nebo pro jejich potírání; zdůrazňuje, že dohoda musí poskytnout vhodné záruky pro řešení specifických rizik spojených se zpracováním zvláštních kategorií údajů, zejména pokud jde o nezletilé osoby a oběti trestných činů;

26. doporučuje omezit uplatňování výjimek pro další předávání osobních údajů na případy stanovené v kapitole V nařízení EUDPR; zdůrazňuje, že zvláštní požadavky vyplývající z nařízení, kterými se zřizují dotčené agentury nebo instituce EU, jsou plně dodržovány, včetně zvláštních ustanovení týkajících se předávání operativních údajů Europolem a Úřadem evropského veřejného žalobce;

27. doporučuje, aby dohoda zajistila, aby převody osobních údajů musely být předmětem povinnosti zachování důvěrnost a musely být nezbytné a přiměřené pro účely, které v ní budou stanoveny, zejména pro účely prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů, ochrany před ohrožením veřejné bezpečnosti a ochrany vnějších hranic;

28. doporučuje, aby dohoda výslovně stanovila, že osobní údaje, které EU předává Interpolu, nebudou použity za účelem požadavku, vydání nebo vykonání trestu smrti nebo jakékoli formy krutého a nelidského zacházení, a že osobní údaje nebudou předávány, pokud existuje riziko, že tyto údaje budou použity k tomuto účelu;

Červená oznámení a šíření

29. s ohledem na budoucí spolupráci zdůrazňuje, že navzdory nedávným reformám zůstává transparentnost a odpovědnost v Interpolu problémem na úrovni jednotlivců i organizace, stejně jako tomu je ohledně nedostatku dostupných statistických informací o fungování jeho systému oznámení a šíření informací; vyzývá proto Komisi, aby zajistila a zabezpečila závazek Interpolu, že bude dále rozvíjet nezbytné struktury a pravidla, jakož i podstatné nástroje umožňující důsledné a transparentní zpracování žádostí a přezkumů, řešení problémů a provedení oprav a výmazů;

30. vyzývá Komisi, aby s Interpolem vyjednala jasný požadavek, aby Interpol zlepšil transparentnost svého systému přezkumu červených oznámení a zasílání zpráv, zejména pokud jde o úlohu a práci jeho pracovní skupiny pro oznamování a zasílání zpráv; vyzývá Komisi, aby využila jednání s Interpolem a požadovala, aby tato organizace vypracovala, aktualizovala a zpřístupnila procesní a věcné nástroje pro právní zacházení s červenými oznámeními a zprávami, a zajistila tak jednotné a transparentní zpracování žádostí a přezkumů, řešení problémů a provedení oprav a výmazů;

31. v zájmu zvýšení účinnosti a transparentnosti doporučuje, aby byly každoročně zveřejňovány statistické údaje o zpracování červených oznámení a zpráv, včetně informací o počtu podání, zemi původu, kategorii trestného činu, důvodů nebo opodstatnění zamítnutí a použití sankcí v případě zneužití; vyzývá Komisi, aby zajistila, že statistické údaje o tom, jak členské státy vyřizují žádosti o zatčení na základě červeného oznámení nebo obdržení zprávy, jsou shromažďovány pro všechny členské státy;

32. zdůrazňuje, že v souvislosti s touto dohodou by Interpol měl na základě výše zmíněných každoročně zveřejňovaných statistik vytvořit veřejné rizikové profily červených oznámení a zpráv, díky nimž by bylo možné posoudit riziko zneužití žádajícími zeměmi a které by přispěly k hodnocení účinnosti donucovacích mechanismů Interpolu;

33. vyzývá Komisi, aby v kontextu této dohody prozkoumala možnosti, jak by portál ESP mohl řešit problém politicky motivovaných červených oznámení a zpráv, což by byl v praxi jeden z nástrojů, který by se v některých situacích mohl osvědčit při předcházení politicky motivovaným žádostem o červená oznámení;

34. připomíná prohlášení Rady o červených oznámeních Interpolu v souvislosti s přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/991 ([15]), v němž je vyjádřena podpora úsilí Interpolu o předcházení zneužívání červených oznámení a zpráv z politických důvodů nebo z důvodu porušování lidských práv, a vyzývá k soustavné a pravidelné výměně informací o této záležitosti mezi Interpolem a jeho národními ústřednami s cílem zvýšit povědomí o opatřeních, která by členské státy měly zavést ve spolupráci s Interpolem;

35. očekává, že Rada dostojí svému závazku i nadále podporovat Interpol při prosazování jeho stávajících standardů a postupů v oblasti kvality a souladu s předpisy;

36. vyzývá Komisi, aby s využitím stávajících technických nástrojů, které má k dispozici na základě bezpečnostního rámce EU, pracovala rovněž interně na vytvoření ověřovacího mechanismu pro členské státy EU, který by sloužil k výměně informací o odhalení a odstraňování politicky motivovaných červených oznámení a zpráv, o osvědčených postupech v této oblasti a o rizikových profilech třetích zemí, které podávají červená oznámení;

37. vyzývá Komisi, aby uznala riziko spočívající v tom, že autoritářské režimy systematicky oslabují mezinárodní spolupráci donucovacích orgánů založenou na důvěře tím, že zneužívají nástroje poskytované Interpolem; dále vyzývá Komisi, aby vybídla Interpol k vyvinutí většího úsilí o účinné potírání tohoto zneužívání;

38. vyzývá Komisi, aby do dohody začlenila ustanovení o podpoře Interpolu s cílem zvýšit stávající malý počet zaměstnanců, kteří pracují na přezkumu červených oznámení a zasílání zpráv v rámci Komise pro kontrolu spisů, a zlepšit statistické údaje o fungování červených oznámení a zpráv; vyzývá Komisi, aby využila úlohu a vliv EU k podpoře zlepšení, která posílí ochranu oznámení a zpráv před zneužitím;

Rusko

39. bere na vědomí oznámení generálního tajemníka Interpolu, že bude zavedeno posílené monitorování s cílem zjistit jakékoli další případy zneužívání systémů Interpolu ze strany Ruska a předcházet jim; je však i nadále znepokojen, neboť samotné monitorování v plné míře nesníží rizika zneužívání ze strany Ruska; zdůrazňuje proto, že vzhledem k současným zvláštním okolnostem, včetně očividného porušování mezinárodního práva ze strany Ruska a nerespektování mezinárodního systému založeného na pravidlech, by výkonný výbor a generální sekretariát Interpolu měly učinit okamžité a rozhodné kroky k odnětí práv na přístup do systémů Interpolu Ruské federaci a Bělorusku, neboť jejich jednání přímo ohrožuje mezinárodní spolupráci v oblasti prosazování práva a závažným způsobem porušuje základní práva; naléhavě vyzývá výkonný výbor Interpolu, aby připravil nezbytné změny ústavy Interpolu a navrhl je Valnému shromáždění s cílem umožnit pozastavení členství v Interpolu, a vyzývá členské státy EU, aby tuto iniciativu podpořily, a členství Ruska a dalších zemí, které soustavně Interpol z politických důvodů zneužívají, tak mohlo být pozastaveno; naléhavě vybízí generální sekretariát Interpolu, aby podle čl. 131 odst. 3 pravidel Interpolu pro zpracování údajů předložil výkonnému výboru návrh nápravných opatření pro Ruskou federaci, včetně pozastavení přístupových práv ruské národní ústředny;

40. důrazně doporučuje, aby Komise v kontextu této dohody předložila návrh posílených monitorovacích opatření, která se budou vztahovat na oznámení a zprávy zaslané před válkou na Ukrajině ruskými orgány; vyzývá Komisi, aby členským státům poskytla poradenství ohledně konkrétních opatření, která by měly v současném kontextu uplatňovat na oznámení a zprávy zaslané ruskými orgány před válkou;

([15]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2022/991 ze dne 8. června 2022, kterým se mění nařízení (EU) 2016/794, týkající se spolupráce Europolu se soukromými subjekty, zpracování osobních údajů Europolem pro usnadnění trestního vyšetřování a úlohy Europolu, pokud jde o výzkum a inovace (Úř. věst. L 169, 27.6.2022, s. 1).

Závěrečné poznámky

41. vyžaduje, aby dohoda poskytovala možnost, že její platnost bude moci být pozastavena nebo ukončena v případě, že jedna ze stran jakkoli poruší její ustanovení, zejména ustanovení o osobních údajích, přičemž je třeba upřesnit, že osobní údaje spadající do oblasti působnosti dohody, které byly předány před pozastavením nebo ukončením její platnosti, mohou být nadále zpracovávány v souladu s podmínkami dohody;

42. domnívá se, že zamýšlená dohoda by měla obsahovat doložku o zprávě o přezkumu, kterou vypracuje Komise tři roky po vstupu dohody v platnost a poté každé tři roky, a v níž posoudí, zda je dohoda uplatňována účinným způsobem a zda je v souladu se základními právy; domnívá se, že je důležité, aby dohoda stanovila monitorovací mechanismus a pravidelná hodnocení za účelem posouzení jejího fungování ve vztahu k provozním potřebám příslušných agentur Unie, včetně počtu pachatelů trestných činů zatčených a usvědčených pomocí údajů Interpolu, jakož i posouzení jejího souladu s ochranou údajů a dalšími základními právy;

43. doporučuje, aby právní východiska dohody zahrnovala veškerý příslušný hmotněprávní základ, včetně článku 16 SEU, jak to potvrdil i Soudní dvůr Evropské unie ve svém stanovisku ze dne 8. září 2016 k návrhu dohody mezi Kanadou a Evropskou unií o předávání údajů jmenné evidence cestujících z Evropské unie do Kanady;

44. doporučuje, aby veškeré řešení sporů, které má být vyjednáno, patřilo do konečné pravomoci Soudního dvora Evropské unie;

45. vyzývá Komisi, aby podávala Parlamentu zprávu o průběhu a výsledcích jednání, a to jak pravidelně, tak i kdykoli o to požádá; připomíná, že Parlament má pravomoc souhlasit s uzavřením zamýšlené dohody o spolupráci, a proto by měl být do vyjednávacího procesu úzce zapojen; vyzývá Komisi, aby zajistila, že podávání zpráv Parlamentu bude součástí monitorovacích a hodnotících mechanismů stanovených v dohodě o spolupráci;

o

o o

46. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto doporučení Radě, Komisi a Mezinárodní organizaci kriminální policie (Interpol).